

РЕШЕНИЕ

№ 697

гр. София , 23.06.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 2-РИ ГРАЖДАНСКИ в публично заседание на деветнадесети май, през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател:	Иво Дачев
Членове:	Мария Георгиева Асен Воденичаров

при участието на секретаря Нина Ш. Вьонг Методиева
като разгледа докладваното от Мария Георгиева Въззивно гражданско дело
№ 20201000503008 по описа за 2020 година

САС е сезиран с въззивни жалби, подадени от всяка от страните по гр.д. 8635/17 г. по описа на СГС.

С решение по делото № 3414/10.06.20 г. съдът, като е приел за доказано че част от съжденията, изказани / публикувани от името на ответника Н. Б. спрямо ищеца И. П. имат оценъчно естество, счел е, че спрямо заглавията, поставяни в различни медии, цитиращи ответника, последният няма контрол и е анализирал единствено доказаните, като изхождащи от ответника твърдения за факти, за които липсват доказателства за истинност и правят негативно внушение относно личността и дейността на ищеца като покриващи състава на деликтно поведение, е присъдил в полза на ищеца обезщетение за неимуществени вреди в размер на 15 000 в., като е отхвърлил исковата претенция за разликата до заявените 100 000 лв. Присъдени са съразмерни разноски.

С въззивната жалба на ищеца се оспорва правилността на постановеното решение в частта, с която съдът приема, че подаването от ответника до Прокуратурата на сигнал за извършени престъпления не е противоправен акт. Обръща се внимание, че на оценка подлежи не обстоятелството на сезиране на Прокуратурата, а изразните средства, използвани в сигнала, в който ищецът и други лица биват наречени „***“. Същото се отнася до израза „вие сте голям циник“, за който съдът приема, че има оценъчно естество, без да следва да се квалифицира като обида към ищеца. Акцент в

жалбата на ищеца е обстоятелството, че и ищецът, и ответникът са публични личности. Това обосновава от една страна завишено изискване за истинност на изказванията на ответника като евродепутат и по-мощно засягане на чувствата и интересите на ищеца. На това основание присъденото обезщетение, според ищеца, е занижено. Освен, че сумата не възмездява страданията на ищеца, решението на съда не може да има превантивно възпиращ ефект спрямо други действия от подобно естество. Искане се отменя на решението в отхвърлителната му част до главница от 30 000 лв. и съразмерните лихви.

В жалбата на ответника се твърди, че не са доказани вредите на ищеца, доколкото психологическата експертиза за емоционалното въздействие на публикации и интервюта на ответника, отнасящи се до И. П., не почива на обективни критерии. Оспорва се доказването от ищеца, че предоставеното от него доказателство – запис на предаване „***“ от 5.02.17 г. е идентично с излъченото. Не подлежи на установяване автентичността на публикации във фейсбук, доколкото е технически възможно да се регистрират множество фейсбук-профили на нечие име, без авторството на публикациите да е несъмнено. На това основание нотариалната сверка за истинност не е същинска, доколкото не е ясно дали изявленията в съответния профил съвпадат с профила, действително създаден и поддържан от ответника. При решаване на спора са допуснати процесуални нарушения, като съдът е допуснал и приел доказателства относно „случая „***“ след настъпила процесуална преклузия. Част от разпитаните свидетели са заинтересовани от изхода на спора, тъй като се намират в служебна зависимост от ищеца. Освен това част от възприятията на свидетелите не са преки, а се базират на изявления на ищеца. Според твърденията на св. К. одобрението на текст, предстоящ да бъде публикуван не се дава лично от ответника. Не подлежи на отдиференциране дали влошеното здравословно състояние на ищеца произтича от думи на ответника или е следствие от съвпадащи по време други негативни фактори (привличането му в качеството на обвиняем). Качественото определяне на участниците в процеса като публични личности обосновава завишена толерантност към изказвания и коментари относно личността или действията им. Размерът на присъденото обезщетение е завишен и не съответства на съдебната практика, свързана с аналогични казуси. Оспорва се правилността на осъдителния диспозитив и се иска отмяна на решението в тази негова част.

Всяка от страните оспорва жалбата на противната и поддържа своята.

Състав на САС, като установи, че е сезиран с допустими жалби, атакуващи валиден и допустим съдебен акт, приема, че следва да се произнесе относно правилността на решението на СГС на база императивните правни норми и доводите за неправилност, съдържащи се във въззивните жалби на двете страни, според

доказателствения материал, съдържащ се в кориците на първоинстанционното дело.

Въз основа доводите на страните и наличния по делото доказателствен материал, САС приема за установено следното:

Предмет на анализ са изказвания и публикации, изхождащи от името на ответника и насочени към личността и действията на ищеца. Същите са осъществени в интервала 09.01.17 г. – 05.02.17 г. Направени са в предизборна ситуация и са взаимосвързани. Поради това настоящият състав се солидаризира с виждането на първостепенния съд, че източник на претенцията е единен деликт, проявен в рамките на кратък времеви период с отделни актове, имащи обща насока и цел, като последващите действия на ответника са свързани и допълват предходните и съвкупно предизвикват вреда за засегнатия.

Първият, заявен от ищеца противоправен акт е **„Открито писмо на Н.Б. до създателите на конкурентната на „****“ нова партия „Да България“ (Предай България)“**, публикувано за първи път на 09.01.17 г. на страницата във фейсбук „презареди.bg@политиката.нет“, а на 10.01.17 г. възпроизведено на сайта на „българиябезцензура.бг“ и на „блитц.бг“, прочитанията на чийто сайт са 10 033 на брой, а коментарите – 27. Същото обръщение на 23.01.17 г. е публикувано и от електронния сайт на „24 часа.бг“. На с. 230 се съдържат показания на св. И. К. – управител на агенция „****“. Същият, след предявяване на доказателството, класирано на с.26 от делото (разпечатка на Отвореното писмо) заявява, че си спомня материала. Заглавието на същия е „Открито писмо на Н.Б. до създателите на конкурентната на „****“. Според свидетеля при публикуването на Откритото писмо категорично не може да има намеса (журналистическа, променяща съдържанието на изявленията) и се публикува „едно към едно“. Свидетелят твърди, че г-н Б. не е искал сваляне, промяна на съдържанието или да е възразявал срещу материали или информация, която е публикувана във връзка с него или „****“...Свидетелят твърди: „ние доста често пускаме материали от него (Н. Б.) или от неговата партия („****“). Когато е имал някакво допълнение, обикновено е било публикувано от наша страна. Това са години, години наред“. Видно от публикацията, заверена като идентичност на съдържанието на разпечатания- и електронния текст от нотариус Е. И., в материала се съдържа изявлението: „...г-н П...вие манипулирате борсовата търговия...Вие и „****“ отровихте водата и разболяхте от рак с веществото арсен стотици жители на гр. Меличлери...вие сте голям циник, но явно имате голям политически чадър над себе си...Не се ли срамувате Вие, едно от лицата на статуквото, ограбило българите, да правите антикорупционна партия за лично ползване?“

При така събраните доказателства настоящият състав приема за неоснователно възражението на ответника за недоказано авторство на текста. Оценъчно е съждението за наличието на политически чадър над адресанта на писмото и за квалифицирането му като едно от лицата на статуквото, но изявлението **„вие сте голям циник“**, макар оценъчно, е обидно и не се изключва от изявленията, подлежащи на квалифициране като неправомерни. Твърдението **„вие и „Каолин отровихте водата и разболяхте от рак с веществото арсен стотици жители на гр. Меличлери“** е по съществото си твърдение за извършено престъпление, без да са представени доказателства от ответника, чиято е доказателствената тежест да установи истинност на изявлението, за проведено наказателно разследване и доказване с присъда на подобно престъпление. Към момента на постановяване на настоящото решение е публично известно, че воденото наказателно производство срещу ищеца по повод участието му в търговско дружество „***“ е прекратено. Неотносими са представените след първото открито съдебно заседание доказателства от ищеца за причините за замърсяване с арсен на водата в гр. Мерицлери, доколкото не е негова доказателствената тежест за установяване неистинност на твърденията на автора на изявленията.

На 10.01.17 г. на фейсбук-страницата на „***“ е изнесена информация за сигнал на ответника до Прокуратурата със заглавие **„Б. внесе сигнал в Главна прокуратура срещу групата на гнидите“**. На същата дата в „Блиц.бг“ излиза материал със заглавие: **„Сензационно: в държавата е действала организирана престъпна група „***“ с участието на П. и П.. Давам я на Прокуратурата“**. В публикацията е отразено: „групата има за цел избягване на данъчно облагане в особено големи размери, за което си е послужила с измами, борсови спекулации, злоупотреби с влияние и други забранени от закона способности“. Прочитанията на материала са 11 614, а коментарите са 47. Свидетелят К. (с.230) заявява, че си спомня материала, чието печатно копие е класирано на с. 18 и 19 от делото на СГС, решението по което се обжалва. Съдържанието на сигнала е възпроизведено в **интервю на ответника пред К. К., публикувано във в-к „Шоу“**. На л. 231, гръб, разпитан като свидетел, К. заявява, че той е взел интервюто, чието заглавие е поставено от редактора. След изготвяне на материала практиката на медията изисква той да бъде предоставен на интервюирания лично или чрез мейл, а ако същият е публична личност, на неговия специалист по публични отношения (***). Свидетелят няма спомен как е било съгласувано конкретното интервю. Заявява, обаче категорично, че материалите не подлежат на журналистическа редакция. При анализа на този акт настоящият състав се солидаризира с виждането на първоинстанционния съд, че внасянето на сигнал в Прокуратурата не е противоправен акт. Обидно и на това основание противоправно, е **нарицателното „***“**, с което са свързани лицата, спрямо които е подаден сигналът.

Гнидата е фаза от развитието на кръвосмучещ паразит и отнасянето ѝ към хора пренася метафорично това съдържание. Гласните доказателства затвърждават доказаност на авторството на изявленията.

Недоказано, според САС е авторството на публикация във фейсбук-профила на ответника от 23.01.17 г., със съдържание: „по повод сериозните заплахи срещу мен и моето семейство от един медиен олигарх и клиент на Прокуратурата заявявам, че не изпитвам страх от хора, ограбили българския народ и държава чрез измамна приватизация и брутални схеми на източване на дружества и придобиване на дялове през фондовата борса, публикувана в „Блиц.бг“ и „24 часа.бг“. За публикацията в „****“ свидетелят К. няма спомен, въпреки че при предявяване на копие ѝ (с.23 от делото) заявява, че оформлението съответства на материалите от „****“.

В интервю с П. М. за в-к „Галерия“, публикувано на 23.01.17 г., огласено още от „Блиц.бг“ (с 7288 прочитания и 38 коментара) и в-к „Уикенд“, бр. 5/17 г. ответникът прави изявление, че тя („фабриката за фалшиви новини“) продължава да си работи с пълна пара, да бъде свързана с кръга „Капитал“, негови разклонение е г-н П.. Владеят се различни финансови и информационни машиниции...Така се управляват определени медии, и вече – и политиката...като един типичен ДеДеС-ар той (П.) прехвърля фирмата си не на монтански циганин, а на кипърска офшорка и още ...г-н П. си направи екопартия и я кръсти „Зелените“, но преди това чрез своето предприятие „****“ зарази цели географски области...бизнесът на П. убива хора чрез онкологични заболявания...Цинично е след такава екокатастрофа да си направиш екопартия....П. е от хората, които си купуват народни представители. Като противоправно, поради недоказване на истинността на твърденията, настоящият състав третира изявлението за **„отравяне на географска област и предизвикване на рак“, окачествяването на ищеца като „дедесар** (т.е. лице, източващо от приходите за държавата данък добавена стойност) и **„купуването“ на депутати от ищеца**

В материал, публикуван на 03.02.17 г. от „Блиц.бг“ (с 12 222 прочитания и 46 коментара) и интервю от 05.02.17 г., излъчено по Канал 3 в предаването „****“, ответникът твърди, че **„П. и мафията си имат съд“** и назовава **„г-н П., г-н К. Т. и г-н Л. П. три пипала на мафията“**. Свидетелят Б. Б., *** на „Алфа финанс холдинг“, утвърждава, че е възприел предаването веднъж по телевизията, три пъти на сайта на „Канал 3“ и веднъж пред нотариуса, удостоверил достоверността на разпечатката. Заявява, че ефирното съдържание съответства на изготвената разпечатка. На това основание, според настоящия състав, се преодолява несигурността на вещото лице,

представило пред САС техническа експериза за това, че записът би могъл да е манипуиран. С оглед на събраните гласни доказателства, въпреки свалянето на предаването от сайта на „Канал 3“ и липсата на спомен на свидетеля К. за конкретната публикация, настоящият състав приема, че изявления, с удостовереното съдържание изхождат от ответника. Няма основание показанията на св. Б. да бъдат възприети като недостоверни, тъй като същият заявява, че има и друг трудов ангажимент (т.е. работата му в дружество, един от собствениците на чийто капитал е ищецът, не е единственият му приходоизточник), а няма доказателства за лична заинтересованост на свидетеля да навреди на ответника или да изопачи истината в полза на ищеца. Думата „мафия“ се използва за означаване на организирана престъпна мрежа, свързана с различни държавни структури, вкл. и спадащи към третата власт. Окачествявайки един субект като принадлежащ към мафията, за него се отправя внушение за участие в престъпната дейност, характерна за гореописаните характеристики. Не са ангажирани от ответника доказателства в подкрепа на изявленията му и поради това съдът ги окачествява като обидни и неверни. Това обосновава извода на САС за противоправност на публикации и изявления на ответника, отнасящи се до ищеца.

Вредите, претърпени от ищеца, и причинната им връзка с противоправните изявления се доказват от събрани по делото гласни доказателства (осз от 11.07.18 г., показания на св. Н. Л. – с. 170 и Г. П. – с. 171) и психологическа експертиза, осъществена от Е. К. (с. 217). За достоверността на фактическите твърдения на свидетелите и изводите на психолога САС съди по настойчивостта на изявите на ответника, съдържащото се в тях негативно внушение за ищеца и кратките интервали, през които се официализира ново твърдение на ответника. Качествата на двете страни в процеса на публични личности засилва убеждението на четящия за достоверност, доколкото не е логично един евродепутат да изказва неверни твърдения за собственик на популярни медии. С оглед на това е житейски логично ищецът да изпадне в описаните от свидетелите състояние на афект, водещ до соматични оплаквания – вдигане на кръвното налягане, промени в поведението – отлагане на срещи, раздразнителност, рязкост и констатираната от психолога повишена тревожност, с преход от състояние на стрес към дистрес, за отработването на които е нужна сериозна психологическа работа. При приемане на заключението, в проведеното на 19.11.18 г. съдебно заседание, експерт К. е заявила, че е снела интервю от освидетелстваното лице, като същевременно е наблюдавала реакциите му, подложила го е на психологически тестове и поради това изводите в експертното заключение не са произволни. Отчитани са микрореакциите, промяната на цвета на лицето и изражението, движенията на ръцете, появата на пот. Тъй като при обследването не е разисквано водено срещу ищеца наказателно производство, вещото лице приема, че констатираната стресова реакция е в пряка причинна връзка с обсъжданите изказвания на ответника, а не с паралелен наказателен процес.

При така установените вреди, констатираната противоправност и пряка причинна връзка с деянията, при липса на оборена презумпция за виновност, настоящият състав приема, че обсъдените в обстоятелствената част на настоящото решение изказвания и публикации на ответника покриват белезите на деликтното поведение. Съотнесени към момента на понасянето на вредите, последните имат паричен еквивалент 30 000 лв. В този смисъл решението на СГС в отхвърлителната му част следва да се отмени за сума от 15 000 лв.

Като недоказана, жалбата на ответника следва да се остави без уважение (с изключение на съвпадащите изводи за неустановено при пълно и главно доказване авторство на публикация от 23.01.17 г. във фейсбук-профил, носещ името на ответника, препечатана от Блитц.бг, която недоказаност не се отразява на окачествяването на останалите публикации като осъществяващи признаците на граждански деликт).

Съразмерно на степента на уважаване на жалбата следва да се присъдят в полза на ищеца допълнителни разноски в размер на 1970 лв. за производството пред СГС и 2300 лв. за въззивното производство или общо 4270 лв. за двете съдебни инстанции.

Водим от горното САС

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 3414/10.06.20 г. постановено по гр.д. 8635/17 г. по описа на СГС в отхвърлителната му част между сумата 15 000 лв. и 30 000 лв. и съразмерните на главница от 15 000 лв. лихви от 09.01.17 г. и вместо това ПОСТАНОВЯВА:

ОСЪЖДА на основание чл. 45 ЗЗД Н. Т. Б. да заплати на И. Г. П. обезщетение за неимуществени вреди в размер на още 15 000 лв., ведно със законните лихви върху главницата от 15 000 (петнадесет хиляди) лв. от 09.01.17 г., а на основание чл. 78, ал. 3 ГПК да заплати разноски за двете производства в размер на още 4 200 (четири хиляди и двеста) лв.

Решението подлежи касационно обжалване в едномесечен срок от връчването му на страните при прилагане разпоредбите на чл. 280 и сл. ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____